

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

13 november 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende oprichting van de v.z.w. "De Rand" voor de ondersteuning
van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur en Sport
uitgebracht door de heer Walter Vandenbossche**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Louis Bril.

Vaste leden : de heer Joachim Coens, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Walter Vandenbossche, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Marc Van Peel ;

de heren Louis Bril, Jozef Browaeys, Marino Keulen ;

mevrouw Kathy Lindekens, de heer Michiel Vandenbusche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh ;

de heren Frank Creyelman, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Gilbert Vanleenhove, Hugo Van Rompaey ;

de heer Freddy Feytons, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Dirk Van Mechelen ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke, Tuur van Wallendael ;

de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

402 (1995-1996)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUDSTAFEL

I.	Toelichting door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn	4
II.	Mondeling verslag van het Advies- en Overlegcomité voor Vlaams-Brabant en Brussel uitgebracht op 15 oktober 1996 in de Commissie voor Cultuur en Sport door de heer Walter Vandenbossche	5
III.	Algemene bespreking	
	1. Strategie van de v.z.w. De Rand	5
	2. Taken en accenten van de gemeenschapscentra	7
	3. Betrokkenheid plaatselijke verenigingen	7
	4. Samenstelling beheersorganen	8
	5. VZW-structuur	8
	6. Middelen	8
	7. Andere vragen	9
IV.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	9
V.	Eindstemming	11
	Tekst aangenomen door commissie	12

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur en Sport besprak op 15 oktober en 7 november 1996 het ontwerp van decreet houdende oprichting van de v.z.w. "De Rand" voor de ondersteuning van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel. Op 15 oktober 1996 bracht de heer Walter Vandenbossche in de Commissie voor Cultuur en Sport mondeling verslag uit van de bespreking die het Advies- en Overlegcomité voor Vlaams-Brabant en Brussel aan het voorliggende ontwerp van decreet heeft gewijd.

I. Toelichting door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister benadrukt dat het voorliggende ontwerp van decreet deel uitmaakt van het bredere actieplan voor de rand rond Brussel waar het Vlaams Parlement reeds over heeft gedebatteerd. Dit actieplan heeft tot doel in deze subregio, waar tal van anderstaligen wonen, het Nederlandstalige karakter van de rand te vrijwaren en de Vlaamse cultuur te bevorderen. De bedoeling is ook toe te zien op de naleving van de decreten en wetten die gericht zijn op het handhaven van de eigen Vlaamse gemeenschap. Het culturele project v.z.w. "De Rand" is slechts een van de vele elementen die daartoe dienen. Ook op andere domeinen zijn specifieke maatregelen nodig. De v.z.w. "De Rand" moet een samenhang en coördinatie creëren tussen de 5 bestaande culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap en de Boesdaelhoeve te Sint-Genesius-Rode.

Het voorliggende ontwerp van decreet werd weliswaar reeds voorbereid door de voorganger van de minister, maar werd op basis van nieuwe inzichten fundamenteel aangepast. Deze nieuwe inzichten groeiden onder meer naar aanleiding van de studie van Mens en Ruimte, dd. 15 november 1995 "De Vlaamse Rand rond Brussel : bouwstenen voor een strategisch plan", en van het overleg met de nieuwe provincie Vlaams-Brabant. Bovendien werd het voorontwerp aangepast aan het advies van de Raad van State.

De v.z.w. "De Rand" zal een belangrijke rol spelen voor de versterking van de Vlaamse identiteit in de rand. En dit zal vooral gelden in de faciliteitengemeenten waar een meerderheid van Franstalige partijen de gemeentebesturen uitmaken. Er zijn in deze gemeenten geen gemeentelijke erkende culturele centra, geen officiële cultuurraden en jeugdra-

den, geen cultuurconsulenten. Ook het bibliotheeknet is hier slecht uitgebouwd.

De huidige culturele opdracht van vandaag blijft essentieel, maar het doel is de opdracht te verruimen tot gemeenschapscentra. De werking van deze culturele centra zal daarom worden verdiept en uitgebreid waardoor ze kunnen uitgroeien tot gemeenschapscentra. Op die manier kan men de plaatselijke Nederlandstaligen een dienstverlening verzekeren op het niveau van de rest van Vlaanderen. Deze gemeenschapscentra hebben ook een belangrijke functie op het vlak van de externe communicatie en de integratie van anderstaligen.

In het decreet staan de opdrachten van deze gemeenschapscentra concreet vermeld. Zij hebben te maken met :

- overleg en samenwerking organiseren ;
- informatie- en documentatiecentrum ;
- logistieke ondersteuning van de lokale adviesraden ;
- signaalfunctie naar de diverse overheden toe ;
- onthaal ; informatie en integratie ten behoeve van inwijkelingen en anderstaligen.

De gemeenschapscentra zullen, als onderdeel van het actieplan voor de Vlaamse rand, een draaischijf zijn met een signaalfunctie zodat veel directer op de ontwikkelingen in de rand kan worden geanticipeerd. De minister benadrukt dat de activiteiten die hier voorheen werden georganiseerd, zullen worden gerespecteerd.

Naast de 5 culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap werd er een bijkomende antenne van de v.z.w. "De Rand" voorzien in de Boesdaelhoeve in Sint-Genesius-Rode. Dit gebouw is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald van de ARGO. De v.z.w. "De Rand" kan in het kader van een beheersovereenkomst in deze infrastructuur beschikken over de nodige accommodatie.

Om de uitgebreide opdracht mogelijk te maken zijn de middelen van de Vlaamse Gemeenschap opgetrokken van 46,8 miljoen frank in 1996 tot 70,9 miljoen frank voor 1997, met daarbovenop nog eens 7 miljoen frank van de provincie Vlaams-Brabant. In totaal zal er dus 77,9 miljoen frank ter beschikking zijn, wat een substantiële verhoging is en voldoende moet zijn om de opdracht naar behoren te vervullen.

De v.z.w.-structuur waarvoor geopteerd werd, werd ook door de Raad van State als aanvaardbaar

beschouwd. Bij de invulling van de beheersorganen wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met de cultuurpactwetgeving. Om de inbreng van deskundigen mogelijk te maken werd geopteerd voor de beheersformule omschreven in artikel 9, c van de Cultuurpactwet.

Er is tevens een grote zorg voor het personeel. Het huidige personeel kan namelijk met behoud van alle huidige rechten overstappen naar de nieuwe v.z.w.-structuur. Zij zullen ook minimum dezelfde verloning krijgen die ze vandaag hebben.

II. Mondeling verslag van het Advies- en Overlegcomité voor Vlaams-Brabant en Brussel uitgebracht op 15 oktober 1996 in de Commissie voor Cultuur en Sport door de heer Walter Vandenbossche

De heer Walter Vandenbossche verklaart dat de minister in zijn toelichting in het Advies- en Overlegcomité voor Vlaams-Brabant en Brussel uitdrukkelijk onderstreepte dat de oprichting van de v.z.w. "De Rand" in een globaal actieplan kadert. Het initiatief heeft als doelstelling de verankering van het plaatselijke Vlaamse gemeenschapsleven. Anderzijds benadrukte de minister volgens de spreker de budgettaire middelen die voor dit initiatief zijn voorzien en de rol van de provincie Vlaams-Brabant die complementaire middelen ter beschikking stelt. Ook werden al de nodige adviezen ingewonnen.

De verslaggever deelt verder mee dat uit de bespreking van het ontwerpdecreet enige bezorgdheid bleek te bestaan over de uitbouw van de beheersorganen van de v.z.w. "De Rand". Er werd verwezen naar het cultuurpact waarbij gevraagd werd of de opties van dit pact wel degelijk verwerkt werden in het initiatief. Ook werd er dieper ingegaan op de culturele programmering. Daarbij waarschuwde men dat niet voorbij mocht gegaan worden aan de culturele behoeften. Men pleitte er volgens de verslaggever voor dat er dicht bij de mensen zou worden gewerkt en dat kwaliteit in de dienstverlening zou worden ingebouwd. Men stond er op dat het personeel alle garanties zou krijgen. Een andere bezorgdheid betrof de informatiedoorstroming en de afstemming van programma's op elkaar. Op het vlak van de timing vroeg men de minister of hij zeker klaar zou zijn op 1 januari 1997. Men sprak ook enige vertwijfeling uit over de manier van aanpak, met name voor wat betreft de verhouding met Brussel. Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vroeg naar een inventaris van de

bestaande culturele infrastructuur in de rand rond Brussel. De minister antwoordde dat hij dit zou bezorgen als annex bij het verslag. Gezien de omvang en de niet-bepaalde afbakening van de vraag wordt verwezen naar de "Atlas gemeentelijk cultuurbeleid 1996-1998".

Op de geformuleerde bedenkingen antwoordde de minister dat er gezocht wordt naar een sterke verankering met toonaangevende organisaties die begaan zijn met het Vlaams karakter van de rand evenals met de lokale culturele raden. In die context kan een link gelegd worden met het Comité der randgemeenten. Het Cultuurpact moet en zal uiteraard gerespecteerd worden alhoewel dit volgens de minister de dynamiek zou kunnen afremmen. De minister merkte ook op dat de juridische vormgeving van de vzw-structuur door de Raad van State als een perfecte beheersformule werd beschouwd. De minister gaf ook naar het personeel toe alle waarborgen. Hij onderstreepte dat het idee van een netwerk uitermate belangrijk is. De timing is vastgelegd met als streefdoel het jaareinde. Met betrekking tot Brussel belet niets, aldus de minister, dat men de problemen samen aanpakt. Inzake de prioriteiten wordt er geen hiërarchie vastgelegd, maar kunnen een aantal items op gelijkwaardige basis naast elkaar bestaan. Tot besluit wenste de minister er het Advies- en Overlegcomité voor Vlaams-Brabant en Brussel op te wijzen dat de realisatie van dit project een belangrijk moment is in de strijd voor het behoud van de Vlaamse identiteit van de rand.

III. Algemene bespreking

1. Strategie van de v.z.w. "De Rand"

De heer Walter Vandenbossche stelt dat zijn fractie volledig achter het ontwerp van decreet staat. De oprichting van de v.z.w. "De Rand" is in het kader van het actieplan een belangrijk initiatief. Zijn eigen ervaringen in deze subregio en de sociologische realiteit van vandaag staven de noodzakelijkheid van dit culturele project. De spreker stelt dat men alles in het werk moet stellen om de Vlaamse identiteit op een spontane manier te kunnen beleven. Dat kan enkel vanuit een open opstelling. Dit is zijns inziens dan ook de grote verdienste van het ontwerp van decreet. Hij is er zich van bewust dat de v.z.w. "De Rand" uiteraard niet alléén het probleem zal kunnen oplossen, maar hij is ervan overtuigd dat de minister zelf deze pretentie ook niet heeft. Daarvoor zijn immers ook tal van samenhangende maatregelen nodig in andere domeinen

zoals de ruimtelijke ordening, op sociaal en economisch vlak, enz. Langzaam maar zeker kan men zodoende komen tot een verdraagzame samenleving waarin de Vlaming zich goed voelt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen deelt het optimisme van de minister niet wanneer deze het heeft over de strijd voor het behoud van de Vlaamse identiteit in de rand rond Brussel. De omstandigheden van vandaag wijzen volgens hem juist op het tegendeel. Hij verwijst naar het rapport van Mens en Ruimte dat volgens de minister een uitgangspunt is van het voorliggende ontwerp van decreet. Dit rapport stelt uitdrukkelijk een openheid naar de anderstaligen voorop. Die openheid heeft volgens de spreker in het verleden juist tot een verlies van de Vlaamse identiteit geleid in Brussel en Voeren. Hij pleit daarom voor een voorzichtig gebruik van de term "openheid". Het voorliggende ontwerp van decreet is volgens de spreker een mager resultaat en te minimalistisch als middel tot behoud van de Vlaamse identiteit. De v.z.w. "De Rand" kan immers geen weerwerk bieden tegen de pletwals van de verfransing en de internationalisering in Vlaams-Brabant. De enige oplossing, aldus de spreker, is de afschaffing van de faciliteiten. Hij beseft dat deze wegens een grondwettelijke blokkering onmogelijk kunnen gewijzigd worden. Het enige haalbare alternatief is volgens hem daarom een minimale interpretatie van de faciliteiten zoals de Franstaligen doen. De Franstaligen passen de faciliteiten immers, zoals bijvoorbeeld in het onderwijs in Komen, ook niet toe zoals het hoort. Een tweede mogelijke oplossing die weliswaar ook momenteel grondwettelijk geblokkeerd wordt, is het tot stand brengen van een taalwetgeving op het ganse openbare leven. Hij refereert daarvoor naar een soortgelijke wet, de zogenaamde wet-101 in Québec.

Het voorliggende ontwerp van decreet wekt bij de heer Marino Keulen de indruk alsof men iets totaal nieuws creëert alsof er vandaag niets gebeurt, of althans verkeerd gebeurt. Hij vraagt welke meerwaarde de opzet van de v.z.w. "De Rand" aanbrengt bij de bestaande initiatieven?

Mevrouw Nelly Maes ontwaart een tegenstrijdigheid in de rand rond Brussel. Zij stelt vast dat de Vlaamse organisaties die in de faciliteitengemeenten waar de Franstaligen het bestuur uitmaken actief zijn, steeds een abnormale strijd moeten voeren om iets te verkrijgen vanwege de gemeente. Zij meent dat de gemeenten gedwongen moeten kunnen worden om hun wettelijke rol uit te voeren. De v.z.w. "De Rand" moet volgens haar een sterke partner zijn van de Vlaamse verenigingen in het

mee-afdwingen van deze eis. Deze Vlaamse verenigingen reageren echter dikwijls krampachtig naar binnen toe met als gevolg dat zij jonge mensen afstoten. De spreker pleit daarom vanuit de vanzelfsprekendheid van de Vlaamse cultuur en van de kwaliteit daarvan, voor een offensieve strategie vanuit de gemeenschapscentra naar de anderstaligen toe. Zij wijst er nog op dat het Vlaamse publiek rondom de gemeenschapscentra eerder beperkt is, zodat men, naast de anderstaligen, ook veel verder zal moeten gaan recrutereren. Maar deze bredere publiekswerving vergt uiteraard weer meer middelen.

De minister betoogt dat enkel de oprichting van de v.z.w. "De Rand" voor ligt en niet het algemeen actieplan waarover het Vlaams Parlement reeds van gedachten heeft gewisseld. Verwijzend naar de faciliteitenwetgeving repliceert hij dat een wijziging van deze wetgeving de bevoegdheden van het Vlaams Parlement overstijgt. De minister gaat niet akkoord met de opvatting dat de Vlamingen de openheid moeten afzweren. Hij is ervan overtuigd dat de Vlamingen op economisch, sociaal, cultureel vlak moeten tonen waar zij voor staan. Dit geeft juist een stimulerend en wervend karakter. Cultuur in al zijn facetten en sectoren is daarbij een belangrijk gegeven dat respect en belangstelling afdwingt en dat de bereidheid om de taal te leren, om zich zodoende te integreren in de Vlaamse gemeenschap, enkel kan ondersteunen. De minister deelt de positieve benadering van de heer Walter Vandebossche ten aanzien van het voorliggend project. Hij heeft inderdaad de intentie niet om met de v.z.w. "De Rand" hét probleem op te lossen. Daarvoor zijn er convergente maatregelen nodig op diverse vlakken. Hij kan enkel als Vlaams minister van Cultuur met het voorliggende ontwerp van decreet zijn deel daartoe bijdragen. Hij gaat ook akkoord met de stelling dat de Vlaamse rand zich niet mag isoleren, maar een open relatie moet aangaan met Brussel en de rest van Vlaanderen.

De minister gaat akkoord met het pleidooi van mevrouw Nelly Maes voor een offensief optreden. Dit strookt immers volledig met de strategie die de minister zelf vooropstelt, namelijk een wervende strategie. De mensen moeten op een breder vlak dan enkel het culturele benaderd worden. Vanuit zelfvertrouwen, vanuit de wetenschap dat de Vlaamse cultuur heel wat te bieden heeft, moet men via dialoog de eigenheid van de Vlaamse cultuur aanbieden aan de anderen, aldus de minister. De gemeenschapscentra zullen daarom ook de functie van ontmoetingscentrum moeten waarmaken.

De minister verklaart met betrekking tot de meerwaarde dat men met de oprichting van de v.z.w. "De Rand" een breder draagvlak creëert. De culturele centra kunnen immers nu samen optreden als bondgenoten. Daardoor creëert men ook een middel waar men expertise en deskundigheid kan uitwisselen. De v.z.w. "De Rand" maakt het ook mogelijk een gemeenschappelijke strategie voor de rand uit te werken voor die problemen die als gemeenschappelijk ervaren worden. En bovendien worden er ook nieuwe middelen verworven van de provincie én van de Vlaamse gemeenschap die zullen toelaten dat de opdrachten kunnen verruimd worden om actief in een breder maatschappelijk veld te kunnen optreden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen repliceert dat hij enkel wilde waarschuwen voor een te grote openheid. Het doel moet zijn de anderstaligen aan te zetten om zich te integreren. Hij stelt vandaag enkel vast dat deze anderstaligen dit gewoon negeren. Het feit dat men vandaag zoveel energie en middelen moet aanwenden voor het behoud van de Vlaamse identiteit in - onder meer - de rand, is volgens de spreker juist het gevolg van de grote openheid die men in het verleden steeds aan de dag heeft gelegd.

2. Taken en accenten van de gemeenschapscentra

De heer Walter Vandenbossche vindt het terecht dat de Vlaamse regering via de centra van de v.z.w. "De Rand" de gemeentebesturen met een Franstalige meerderheid kan wijzen op hun tekortkomingen inzake dienstverlening en dergelijke. Men moet volgens de spreker met betrekking tot de programmatie beseffen dat de Vlaamse gemeenschap niet stopt aan de gewestgrenzen. Via overleg, uitwisseling en gezamenlijke programmatie met de gemeenschapscentra van Brussel kan de structurele band tussen Vlaanderen en Brussel gemakkelijk verstevigd en bevorderd worden. De belangrijkste optie blijft uiteraard het behouden van de identiteit van de Vlaamse inwoner van de Brusselse faciliteitengemeenten, het Pajottenland en de Zennevallei.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vindt het positief dat de gemeenschapscentra versterkt worden en dat ze zelfs in de plaats van een gemeentebestuur, dat op het vlak van dienstverlening dit dikwijls bewust nalaat, kunnen optreden. Toch heeft hij vragen bij deze antenne- en draaischijffunctie. De spreker stelt immers vast dat het ontwerp van decreet deze opdracht beperkt tot het aanporren van de gemeentebesturen om de dienstverlening naar behoren te vervullen. Hij vindt het heel

vreemd dat de Vlaamse regering via deze gemeenschapscentra de toepassing van een wetgeving voor de Nederlandstaligen moet proberen af te dwingen. De heer Luk Van Nieuwenhuysen wenst nog met betrekking tot de opdracht van het verstrekken van wooninformatie te weten of deze informatie op actieve of passieve wijze zal verstrekt worden. Zal het centrum bijvoorbeeld ook elders in Vlaanderen mensen proberen te overhalen om zich in de gemeente te vestigen?

Mevrouw Sonja Becq sluit daarbij aan en vraagt hoe de dienstverlening, die belangrijk is om de toegankelijkheid te bevorderen, in de praktijk zal worden uitgebouwd.

De minister benadrukt dat de centra via het beheer, de programmatie en de dienstverlening een actieve opstelling moeten aannemen en tegelijkertijd een breed spectrum moeten dekken. Een receptieve houding is dus niet voldoende. Dit moet resulteren in een wervende aanwezigheid in het gemeenschapsleven. Hij kan echter niet decretaal inschrijven dat de centra "actief moeten optreden" omdat dit niets duidelijk maakt.

3. Betrokkenheid plaatselijke verenigingen

Volgens de heer Luk Van Nieuwenhuysen bestaat het gevaar dat de gemeenschapscentra helemaal niet zullen uitgroeien tot verankeringscentra voor de Brusselse Vlamingen. Het ontwerp van decreet leidt volgens hem wel tot een betutteling van het sociaal-cultureel verenigingsleven. Hij verwijst daarbij naar de gemeenschapscentra in Brussel waarvan de werking afgesteld is op een klein clubje dat ver af staat van de Brusselse Vlaming en waarbij al het werk in handen is van de professionele personeelsleden. Het sociaal-culturele verenigingsleven komt daar niet meer aan te pas en de inspraak blijft beperkt tot wat medezeggenschap omtrent de programmatie.

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat de v.z.w. "De Rand" slechts één element is van de strategie ten aanzien van de rand rond Brussel en het beklemtonen van het Vlaamse karakter van die rand. De uitstraling van dit initiatief zal volgens haar echter samenhangen met de toegankelijkheid, ervan. Deze toegankelijkheid dient naar het verenigingsleven toe gewaarborgd te worden door het inbouwen van een lage drempel waardoor men gemakkelijk gebruik zal maken van de gemeenschapscentra. Maar dit geldt eveneens voor wat betreft de dienstverlening naar individuele personen toe.

De minister antwoordt dat de verankering en betrokkenheid van het plaatselijke verenigingsleven juist moet voorkomen dat men betuttelend zal optreden. De beheerraad zal uiteraard moeten zorgen voor een goed beheer, maar de hoofdplicht is een reële culturele dynamiek te creëren die werwend is. Het plaatselijke verenigingsleven moet de kans krijgen zichzelf daarin te herkennen. Om dit te bekomen moet men actief naar de mensen zelf toestappen. Bovendien houdt het bestaan van een culturele infrastructuur een positieve bevestiging in van de Vlaamse aanwezigheid.

4. Samenstelling beheersorganen

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vraagt of de provinciale afvaardiging in de beheersorganen ook volgens het artikel 9, c van de Cultuurpactwet wordt samengesteld.

De heer Marino Keulen vraagt of de samenstelling van de programmatiecommissie ook gebeurt volgens de cultuurpactwetgeving.

De heer Michiel Vandenbussche vraagt dat de minister zou waken over de toepassing van de geest van het Cultuurpact. Er heerst volgens de spreker namelijk de bekommernis dat de samenstelling van de programmatiecommissie eerder eenzijdig zou gebeuren.

De minister verduidelijkt dat de delegatie van de provincie in de beheerraad van de v.z.w. "De Rand" op basis van hun deskundigheid aangeduid worden. Op die manier komt men tegemoet aan de beheersformule van artikel 9, c van de Cultuurpactwetgeving. De samenstelling van de programmatiecommissie zal een weerspiegeling zijn van de samenstelling van de culturele raden die op hun beurt samengesteld zijn volgens een van de formules van de cultuurpactwetgeving. In die zin is er dus een indirecte toepassing van de cultuurpactwetgeving. De minister beaamt nog dat hij zal toezien op de toepassing van de geest van het Cultuurpact.

5. VZW-structuur

De heer Marino Keulen vraagt waarom men geen DAB-structuur weerhouden heeft in plaats van de vzw-structuur. De filosofie van de DAB's komt immers volledig tegemoet aan de bekommernissen die aan de grondslag liggen van de oprichting van de v.z.w. "De Rand". Bovendien geeft een DAB-structuur volgens hem meer zekerheden.

De minister repliceert dat de Raad van State volledig achter de keuze van een vzw-structuur staat.

Hij stelt dat de laatste ervaringen met DAB's eerder negatief zijn en dat overheidsinstellingen niet altijd zo dynamisch zijn. Een DAB heeft bovendien een strikter kader, bijvoorbeeld bij het aanwenden van reserves. De centrale overheid heeft bovendien een sterkere greep op de DAB's dan op een vzw-structuur. Bovendien merkt de minister op dat tijdens de voorbereidende fase niemand ooit de mogelijkheid van een DAB-structuur geopperd heeft.

6. Middelen

Mevrouw Nelly Maes verklaart dat de Vlaamse Gemeenschap bij de uitbouw van de verschillende culturele centra in de rand geen rekening heeft gehouden met de budgettaire consequenties daarvan. De manier waarop deze centra moesten werken is, vergeleken met wat een gemeente doet voor de culturele sector, eerder benedenmaats. Zij stelt dat de optelsom van de huidige middelen voor de financiering van de v.z.w. "De Rand" niet voldoende zal zijn omdat elk van de onderdelen in het verleden reeds onvoldoende was. Als men een aantal dingen fusioneert, dan kost die fusie, volgens de spreker, immers zelf ook nog gedurende een bepaalde periode geld omdat men een aantal dingen op elkaar moet afstemmen.

De heer Marino Keulen vraagt of de inkomsten van de verschillende gemeenschapscentra in een globale pot terechtkomen waarna ze weer verdeeld worden. Een erg actief centrum wordt op die manier niet beloond voor de moeite.

De minister antwoordt dat er voor 1997 een verhoging van de kredieten zal zijn van 46,8 miljoen frank in 1996 naar 70,9 miljoen frank, plus 7 miljoen frank van de provincie Vlaams-Brabant, in 1997. In totaal maakt dit voor 1997 een krediet van 77,9 miljoen frank. Uit een vergelijking met andere culturele centra in Vlaanderen komen deze gemeenschapscentra van de v.z.w. "De Rand" in een iets betere omkadering dan het gemiddelde van vergelijkbare culturele centra. De minister wijst erop dat men uiteraard, net zoals in de ganse culturele sector, bedachtzaam zal moeten omspringen met de middelen. De realisatie van de overkoepelende structuur zal anderzijds dan weer toelaten iets meer te doen dan zonder deze synergie mogelijk was geweest, bijvoorbeeld op het vlak van de logistieke uitrusting. De minister verduidelijkt nog dat de budgetten jaarlijks worden gedefinieerd voor het geheel om aldus deze synergie te beklemtonen. In de v.z.w. "De Rand" zal dan genegocieerd moeten worden hoe de middelen zullen worden aangewend. Dit is dus een opdracht voor de

beheerraad van de v.z.w., maar is uiteindelijk toch een betere formule dan de versnipperde opstelling van vandaag.

7. Andere vragen

- De heer Luk Van Nieuwenhuysen verwijst naar zijn Vraag om uitleg van 8 februari 1996 over de Boesdaelhoeve te Sint-Genesius-Rode. Daarbij maakte hij vooral bezwaren bij de ligging van deze culturele infrastructuur. De Boesdaelhoeve ligt namelijk vrij excentrisch ten opzichte van het centrum van Sint-Genesius-Rode wat de signaalfunctie van dit gemeenschapscentrum niet ten goede komt. Vooral naar de jongeren en ouderen toe vormt dit volgens de spreker een probleem. Deze argumenten werden volgens hem ook reeds geopperd door de plaatselijke sociaal-culturele organisaties, waaronder het Davidsfonds.

De minister reageert dat het overdreven is te stellen dat de Boesdaelhoeve excentrisch gelegen is. Dit centrum ligt tussen de kerk en het station, op 10 minuten wandelafstand van beiden. Vele culturele centra in Vlaanderen liggen trouwens niet in het centrum van een gemeente of stad. Hij wijst erop dat met de Boesdaelhoeve, de culturele infrastructuur voorhanden is, waarvan men onder bijzonder gunstige voorwaarden gebruik kan maken. Bovendien zou de creatie van een nieuw complex weer veel geld kosten dat niet voorhanden is.

- De heer Luk Van Nieuwenhuysen meent dat de personeelsleden van de gemeenschapscentra in de gemeente zelf waar het cultureel centrum gelegen is, hun woonplaats zouden moeten hebben. Dit is zijns inziens een essentiële voorwaarde om verbonden te zijn met het gemeenschapsleven zelf. Hij vindt deze voorwaarde echter nergens terug in het ontwerp van decreet.

De minister vindt dat men niet stringent mag optreden over de woonplaats van de personeelsleden van een cultureel centrum. Er zijn tal van voorbeelden in andere culturele centra waar de personeelsleden ook veraf wonen. De personeelsleden van de gemeenschapscentra weten bovendien vooraf dat de op te nemen functie geen 9-tot-5-job betreft. Zij weten dus of het al dan niet mogelijk is voor hen. Bovendien dragen de personeelsleden die in andere subregio's dan de rand wonen, volgens de minister, bij tot de open communicatie die de rand met andere subregio's dient te onderhouden.

- Mevrouw Sonja Becq pleit voor een nauwe samenwerking met het tijdschrift "De Randkrant". Deze samenwerking kan immers impulsen geven die ruimer zijn dan wat in een gemeenschapscentrum zal gebeuren.

De minister beaamt deze suggestie. Het tijdschrift "De Randkrant" is immers een belangrijk instrument dat via een samenspel met de gemeenschapscentra een nog krachtiger wervend optreden kan bewerkstellings.

IV. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 1 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 2

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 2 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 3

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 3 wordt met 8 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 4

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 4 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 5

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 5 wordt met 8 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 6

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 6 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 7

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 7 wordt met 8 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 8

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 8 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 9

Een eerste amendement van mevrouw Sonja Becq en de heer Michiel Vandenbussche strekt ertoe in § 1 de laatste zinsnede te schrappen (Stuk 402 (1995-1996) – Nr. 2). Mevrouw Sonja Becq verduidelijkt dat de huidige bepaling, die stelt dat een terbeschikkingstelling de administratieve en geldelijke toestand van de betrokken personeelsleden niet wijzigt, een dynamisch personeelsbeheer in de weg staat. Deze bepaling verhindert bijvoorbeeld dat de Raad van Bestuur betere beloningsvoorwaarden kan toekennen aan gemotiveerde en deskundige personeelsleden. Tevens sluit zij uit dat thans in dienst zijnde personeelsleden kunnen solliciteren naar een functie met grotere verantwoordelijkheden en de bijhorende aangepaste verloning zonder voorafgaand te verzaken aan hun statutaire benoe-

ming. De schrapping van deze zinsnede beantwoordt ook aan de filosofie van het personeelsstatuut van de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap: de niet-bezoldiging van een ambtenaar die verlof voor opdracht van algemeen belang krijgt, is immers de regel terwijl de doorbetaling van zijn salaris als ambtenaar de uitzondering is. De ambtenaren behouden evenwel volledige rugdekking wat inhoudt dat zij met behoudt van volledige rechten, steeds kunnen terugkeren naar het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Een tweede amendement van mevrouw Sonja Becq en de heer Michiel Vandenbussche strekt ertoe de bepaling "... met behoud van de administratieve en geldelijke voordelen die de betrokkenen op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet als werknemers van de Vlaamse Gemeenschap genieten" te schrappen (Stuk 402 (1995-1996) – Nr. 2). Mevrouw Sonja Becq verklaart dat dit amendement een logisch gevolg is van het eerste amendement. Zoniet zou een discrepantie ontstaan tussen de statutaire personeelsleden die met verlof voor opdracht zijn en derhalve een arbeidsovereenkomst tegen nieuwe voorwaarden afsluiten, en de contractuele personeelsleden die zouden worden overgenomen door de v.z.w. "De Rand". Zo zouden er bijvoorbeeld problemen kunnen ontstaan door de uiteenlopende verlofstelsels.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat in § 2 van artikel 9 staat dat de v.z.w. "De Rand" het contractuele personeel "kan" overnemen. Zij vraagt of de minister zijn engagement dat hij reeds in het Advies- en Overlegcomité voor Vlaams-Brabant en Brussel heeft uitgebracht om in het beheerscontract te voorzien dat ook de contractuelen zouden overgenomen worden, ook in de Commissie voor Cultuur en Sport zou willen hernemen.

De heer Marino Keulen vraagt welke gevolgen dit heeft voor statutaire ambtenaren die gekozen hebben voor de v.z.w. "De Rand" en daar carrière maken. Hij vraagt ook of men rekening gehouden heeft met de hogere loonnormen die van toepassing zijn in de privaatrechterlijke sector.

De heer Michiel Vandenbussche wenst speciale aandacht voor het pluralistische karakter bij de personeelsleden omdat dit een van de basiselementen is voor een degelijke werking.

Mevrouw Nelly Maes vraagt hoe de overgangsbepalingen voor de vastbenoemden er zullen uitzien.

De minister gaat akkoord met de voorgestelde amendementen en herneemt zijn engagement dat hij in de overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. zal inschrijven dat de v.z.w. aan de vastbenoemde en contractuele personeelsleden een arbeidsovereenkomst moet voorstellen met minimaal dezelfde verloning als het personeelslid heeft op het ogenblik van overdracht van de Vlaamse Gemeenschap naar de v.z.w. "De Rand". De ambtenaren zullen de vrijheid hebben al dan niet over te gaan in de v.z.w. De Rand. Als zij zouden overgaan, behouden zij de volheid van hun rechten, zelfs wanneer zij een contractuele werkovereenkomst sluiten. Zij behouden bovendien de vrijheid om terug te keren naar het ministerie van de Vlaamse gemeenschap als zij beslissen niet meer in de v.z.w. te willen werken. De minister verduidelijkt dat de statutaire ambtenaren die nu of later willen terugkeren naar de administratie, natuurlijk niet weten waar ze dan zullen terechtkomen. Een statutair benoemd ambtenaar die kiest voor een contractuele werkovereenkomst in de v.z.w. "De Rand" kan daar een carrière uitbouwen. Dit houdt echter niet in dat deze zijn carrière dan automatisch kan vertalen naar de administratie toe. Vandaag blijkt dat de belangstelling om over te gaan naar de v.z.w. zeer groot is. 90% zou geïnteresseerd zijn om over te gaan naar de v.z.w. De anderen die niet wensen over te gaan, hebben allen een valabele reden, zoals bijvoorbeeld het verlies als syndicaal afgevaardigde van de syndicale rechten. De minister bevestigt nog dat uit het voorafgaandelijke overleg bleek dat de voorziene middelen voldoende zijn voor de hogere loonnormen van het private karakter van de v.z.w. "De Rand". In de loop der jaren kunnen er zich bovendien herschikkingen voordoen om een bepaalde budgettaire ruimte te creëren.

Beide amendementen en het aldus geamendeerde artikel 9 worden met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 10

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 10 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

V. Eindstemming

Het geamendeerde ontwerp van decreet wordt met 5 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

Walter VANDENBOSSCHE

De voorzitter,

Louis BRIL

TEKST AANGENOMEN DOOR COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een aangelegenheid, bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd, om onder de in § 2 van dit artikel bepaalde voorwaarden, mee te werken aan de oprichting van een v.z.w. "de Rand", met het oog op het ondersteunen van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel.

§ 2. 1° De v.z.w. "de Rand" moet als doelstelling hebben :

- a) te fungeren als documentatie- en informatiecentrum met een beperkte ombudsfunctie ;
- b) ondersteuning te verlenen aan alle mogelijke sociaal-culturele en educatieve samenwerkingsverbanden ;
- c) op verzoek ondersteuning te verlenen m.b.t. de aangelegenheden bedoeld in artikel 4, 1° tot en met 17° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ;
- d) de Vlaamse belangen in de regio te behartigen ;
- e) de integratie van anderstaligen te bevorderen ;
- f) de culturele en andere infrastructuur, opgesomd in artikel 3 van dit decreet als gemeenschapscentra te beheren, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

2° De beheersorganen van de v.z.w. moeten worden samengesteld op basis van artikel 9, c van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.

3° De v.z.w. "de Rand" moet een beëdigd bedrijfsrevisor aanstellen, die haar financië-

le toestand, haar jaarrekening en de regelmatigheid van haar financiële verrichtingen controleert.

Artikel 3

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om aan de v.z.w. "de Rand" het beheer over te dragen van de volgende culturele infrastructuren, verder gemeenschapscentra te noemen :

- 1° "De Zandloper", Kaasmarkt 75, 1780 WEMMEL ;
- 2° "De Bosuil", Witherendreef 1, 3090 JEZUSEIK ;
- 3° "De Moelie", St. Sebastiaanstraat 14, 1630 LINKEBEEK ;
- 4° "De Lijsterbes", Lijsterbessenbomenlaan 6, 1950 KRAAINEM ;
- 5° "De Kam", Beekstraat 172, 1970 WEZEMBEEK-OPPEM.
- 6° "De Boesdaelhoeve", Hoevestraat 67, 1640 SINT-GENESIUS-RODE binnen de perken van een overeenkomst af te sluiten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en/of de Erasmushogeschool Brussel.

§ 2. De Vlaamse regering wordt tevens gemachtigd eventueel het beheer van bijkomende infrastructuur aan de v.z.w. "de Rand" over te dragen.

§ 3. Er wordt tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. "de Rand" een overeenkomst gesloten, waarin onder meer de financiële tegemoetkoming vermeld in artikel 7 van dit decreet, de voorwaarden betreffende het beheer, het toezicht en de werking worden bepaald.

§ 4. De v.z.w. "de Rand" neemt de herstellingen en het onderhoud van de door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gestelde infrastructuur voor haar rekening, in zoverre de kosten daarvan ten laste komen van een huurder van onroerende goederen, in de zin van het Burgerlijk Wetboek. De Vlaamse Gemeenschap zorgt voor de overige herstellingen en voor het overige onderhoud.

Artikel 4

De gemeenschapscentra hebben als opdracht :

- a) het ter beschikking stellen van de infrastructuur voor de plaatselijke, Nederlandstalige, sociaal-culturele organisaties en inwoners van de Vlaamse rand rond Brussel ;
- b) het streven naar een intense samenwerking met de plaatselijke, Nederlandstalige, sociaal-culturele organisaties en het organiseren van een culturele programmering, aangepast aan de plaatselijke behoeften ;
- c) het schenken van bijzondere aandacht aan de jeugd door zowel receptieve activiteiten als samenwerkingsverbanden te stimuleren, alsmede het verzorgen van een aangepaste school-programmering ;
- d) het organiseren van activiteiten ter bevordering van de integratie van anderstaligen ;
- e) het bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen van de v.z.w.

Artikel 5

§ 1. Om de opdracht te verwezenlijken, bepaald in artikel 4 van dit decreet, wordt er voor ieder gemeenschapscentrum een programmeringscommissie opgericht, waarvan de leden worden voorgedragen door de raden voor cultuurbeleid, die representatief zijn voor het Nederlandstalige culturele werk binnen de gemeenten, opgesomd in artikel 3.

§ 2. De programmeringscommissie vervult haar opdracht op basis van een huishoudelijk reglement en binnen de krachtlijnen en de financiële grenzen, bepaald door de v.z.w. "de Rand".

Artikel 6

De infrastructuur, nodig voor de uitoefening van de beheersopdracht, wordt slechts ter beschikking gesteld van de v.z.w. "de Rand" tot wederopzegging, zonder dat hieruit schadeloosstelling jegens de Vlaamse Gemeenschap kan worden geëist.

Artikel 7

§ 1. De financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap in de algemene werking en de beheersopdracht van de v.z.w. "de Rand" omvat een jaarlijkse subsidie nominatim opgenomen in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, rekening houdend met de bepalingen van artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.

§ 2. De subsidie wordt vanaf 1 januari 1997 gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen volgens de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bedragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen is gekoppeld.

Artikel 8

Het eventuele batig saldo van de intendancerekeningen van de culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap wordt, na vereffening van de bestaande schulden en vorderingen, op datum van de beheersoverdracht, overgedragen aan de v.z.w. "de Rand".

Artikel 9

§ 1. De Vlaamse regering kan het statutaire personeel dat aan de in artikel 3, § 1 van dit decreet bedoelde infrastructuur verbonden is op datum van de effectieve beheersoverdracht ter beschikking stellen van de v.z.w. "de Rand", overeenkomstig de artikelen XI 67 en volgende van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 1993 houdende organisatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de regeling van de rechtspositie van het personeel, voorzover de betrokken personeelsleden hiermee instemmen.

§ 2. De v.z.w. "de Rand" kan het contractuele personeel van de Vlaamse Gemeenschap dat aan de in artikel 3, § 1 van dit decreet bedoelde culturele infrastructuur verbonden is op datum van de

effectieve beheersoverdracht van de centra, overnemen.

Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1997 met uitzondering van artikel 2 dat in werking treedt de dag waarop het decreet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
